

Szent Sebestyén vértanú

január 20.

Szent Sebestyénre emlékezünk, aki Rómában szenvedett vértanúságot a 3–4. század fordulóján.

A vértanúként tisztelt Sebestyénhez mint segítőszenzhez fordultak pestis és más – embereket, állatokat pusztító – járványok idején. Számos testvérület és kézműves céh tisztelte védőszentjeként, ereklyéinek birtoklásáért több település vetélkedik.

Ünnepét egészen a 354. évi római kalendáriumig vissza lehet vezetni. Emlékezetét a Via Appián lévő, nevét viselő katakombában ülték meg. Már a 4. században építettek ott egy bazilikát, melyet először az apostolok tiszteletének szenteltek, csak később lett Szent Sebestyén temploma.

Szent Ambrus a 118. zsoltárról mondott 20. beszédében talál alkalmat arra, hogy Szent Sebestyénről szóljon, akinek édesanyja milánói lehetett. A püspök tanúsága bizonyítja, hogy a szent tisztelete 380 táján már elérte Milánót. Sebestyén eszerint Diocletianus társcsászára, Maximianus idejében (286–305) került Rómába, és ott szenvedett vértanúságot.

Hogy Szent Sebestyént tisztelték a sírjánál, arról egy kolostor alapítása is tanúskodik a bazilika mellett. III. Sixtus pápa (432–440) szerzetesi közösséget bízott meg azzal a feladattal, hogy gondoskodják a tisztelet folyamatosságáról, az istentisztelet rendjéről és a zarándokok figyelmes ellátásáról. Ebben a kolostorban keletkezett az 5. század első felében a Szent Sebestyén-legenda, ez a romantikus szenvedéstörténet, tele csodás eseményekkel.

Eszerint Sebestyén a császári gárda tisztje volt, Narbonne-ban született, de Milánóban élt. Diocletianus és Maximianus is nagyra becsülte, és közvetlen környezetébe rendelte. Sebestyén egyszerre tudott császári tiszt és hűséges keresztény lenni, aki bátran védte a hitet. A legenda továbbá tehetséges szónoknak mondja a tisztet, aki bajtársait el akarta vezetni a hithez, és bátorította a fogságban sínylődő keresztényeket. Végül maga Sebestyén is a császári törvényszék elé került, és hite miatt halálra ítélték. Kinn, a szabad mezőn karóhoz kötözték, hogy a katonák halálra nyilazzák. Amikor már halottnak vélték, otthagyták. Egy jámbor római özvegy, Iréne házába fogadta a súlyos sebesültet, és addig ápolta, míg föl nem épült. Amikor Sebestyén ismét megjelent a nyilvánosság előtt, úgy fogadták, mint aki holtából támadt föl.

A legenda írója ily módon irányította a figyelmet arra, hogy a keresztény élet valójában elpusztíthatatlan. A hívőnek, aki halhatatlan, nem árthat semmiféle kínzás, sem a halál. A legenda azt is hangsúlyozza ugyanakkor, nem elég, hogy a vértanú a halálos szenvedést egyszer kiállja, többször is meg kell ízlelnie a halál

misztériumát. Sebestyén újra a hóhérok kezére került, és másodszor is halálra ítélték: bunkókkal verték halálra, és egy csatornába dobták. Egy Lucina nevű római asszony temette el. A legendaíró itt is római hagyományból merít: egy Lucina nevű római matróna több vértanú történetében szerepel úgy, mint aki a halálra kínzottaknak megadja a végtisztességet. A Depositio Martyrum január 20-án emlékezik meg Szent Sebestyén temetéséről.

Sebestyén tisztelete a 16. századig nagyon eleven volt, Rómában kilenc bazilikát szenteltek neki. 680-ban Rómát megmentette a pestistől, ezért főleg a járványok idején hívták segítségül. Róma városának patrónusa. A fűzőkészítők, tűkészítők, halottvivők, kefekötők, kertészek, magkereskedők, puskaművesek, tímárok, tűzijátékárosok, vaskereskedők védőszentje, emellett a katonák, íjászok, rendőrök, valamint a Svájci Gárda védőszentje. Emléknapja a népi kalendáriumban Közép-Európa-szerte az első tavaszébresztő nap, mert e napon kezdenek „mézgásodni”, azaz nedvet szívni a fák.

Istenünk, add meg nekünk az erősség lelkét, és taníts minket Szent Sebestyén vértanú ragyogó példájával, hogy inkább kell neked engedelmeskednünk, mint az embereknek. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Forrás

Diós István: *A szentek élete*
Magyar katolikus lexikon

Magyar Kurír